

REGERINGSKANSLIET

Rådspromemoria

2016-05-13

Justitiedepartementet

*Enheten för immaterialrätt och
transporträtt*

Konkurrenskraftsrådet (KKR) den 26 maj 2016

Dagordningspunkt 4

Rubrik: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om säkerställande av gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden

- *Allmän inriktning*

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument:

- KOM (2015) 627 slutlig
Förslag till förordning om säkerställande av gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden
- Faktapromemoria 2015/16:FPM 38

Tidigare behandlad som en informationspunkt vid samråd med EU-nämnden den 26 februari 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Information till näringsutskottet lämnades den 25 februari och den 7 april 2016. Överläggning har hållits med näringsutskottet den 10 maj 2016.

Bakgrund

Avtal för nättjänster för t.ex. sport, musik och film är ofta utformade så att användarnas tillgång till tjänsterna begränsas när de är utomlands. Anledningen till detta är främst att rättigheterna till innehållet licensieras territoriellt. För att konsumenterna ska få tillgång

till de tjänster som de betalat för även när de tillfälligt vistas i ett annat EU-land föreslog EU-kommissionen i december 2015 en förordning om gränsöverskridande portabilitet. Förslaget omfattar lagliga nättjänster som konsumenterna köpt eller abonnerar på mot betalning och som de kan nå även utanför hemmet, t.ex. via surfplatta eller mobiltelefon. Förslaget omfattar under vissa förutsättningar även den som utan betalning erbjuder motsvarande tjänster.

Förslaget har förhandlats i rådets arbetsgrupp för immaterialrätt sedan slutet av januari i år. Under förhandlingarna har ett antal kompromissförslag lagts fram. Vid möte i Coreper den 13 maj förhandlades en kompromisslösning fram som bedömdes ha tillräckligt stöd. Ordförandeskapets avsikt är att en allmän inriktning ska nås vid KKR den 26 maj 2016.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Som rättslig grund för beslutet har artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt åberopats. Förordningen ska antas av Europaparlamentet och rådet enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Svensk ståndpunkt

Övergripande ståndpunkt

Det är rimligt ur ett inre marknadsperspektiv att konsumenterna som köpt eller abonnerar på nättjänster för t.ex. sport, film och musik ska ha bättre möjlighet än i dag att använda tjänsterna även utanför sitt hemland. Regeringen välkomnar att kommissionen har lagt fram ett förslag om detta.

Sverige kan ställa sig bakom det framförhandlade kompromissförslaget.

Närmare ståndpunkter

Regeringen verkar för att förslaget ska skapa tydliga rättigheter och skyldigheter för inblandade parter samtidigt som det i tillräcklig utsträckning ska respektera avtalsfriheten. Förordningsförslaget ska så långt som möjligt tillgodose konsumenternas intresse av att bära med sig de tjänster de abonnerar på, men får inte i praktiken leda till gränsöverskridande tillgång till tjänster (i motsats till portabilitet). Förslaget ska inte i grunden försämra möjligheterna till sådan territoriell licensiering som är norm på många områden. Förslaget måste vara proportionellt när det gäller kontroll, administrativ uppföljning och övervakning.

Frågan om möjligheten att ta med sig tjänsten utomlands skulle helst ha lösts avtalsvägen (mellan tjänsteleverantörer och rättighetshavare).

Men det har visat sig finnas svårigheter att lösa detta generellt i EU på de aktuella områdena, eller i varje fall ta väldigt lång tid. Mot den bakgrunden välkomnar regeringen att kommissionen har lagt fram ett förslag.

Utgångspunkten för förhandlingarna har varit att rättighetshavarna genom avtal ska ha rätt att disponera över sitt material och att avtalsfrihet gäller. Den tvingande reglering som förordningen innebär bör därmed begränsas till det som är lämpligt för att lösa problemet. I enlighet med det bör förordningen i huvudsak träffa de situationer där det för konsumenten i princip inte är ett alternativ att skaffa ett abonnemang i en annan medlemsstat och där den tillgång till tjänsten som konsumenten får alltså inte påverkar marknaden negativt. Det ska inte heller bli fråga om gränsöverskridande tillgång.

Samtidigt är det viktigt att förordningen inte innebär en onödig belastning för tjänsteleverantörerna. Det ska vara så tydligt som möjligt vilka skyldigheter de har. Förordningen bör ge vissa möjligheter för tjänsteleverantörer och rättighetshavare att avtala för att kunna öka tydligheten, men inte förutsätta särskilda avtal för att kunna fungera.

Tjänsteleverantörer bör inom vissa angivna ramar kunna få bedöma vilka förhållanden de ska kontrollera för att anses ha fullgjort kontrollen av konsumentens hemland. De bör alltså, t.ex. utifrån sin verksamhet och sina kunder, kunna få bedöma vilka kontrollåtgärder de vill använda (och t.ex. skapa rutiner för summariska kontroller), förutsatt att kontrollerna är effektiva. Förordningen bör omfatta leverantörer av innehållstjänster som tillhandahålls mot betalning. Leverantörer av innehållstjänster som tillhandahålls utan betalning bör ges möjlighet att tillhandahålla sin tjänst i enlighet med förordningen, förutsatt att de kontrollerar sina abonnenters hemmedlemsstat.

Konsumenterna bör i så hög utsträckning som möjligt kunna förstå vilka rättigheter de har. Det är också angeläget att förordningen, som i första hand syftar till att förbättra för konsumenterna, inte medför en oproportionell övervakning av deras resor och rörelser mellan länder. Regeringen verkar för lösningar som innebär en så liten övervakning som möjligt; övervakningen bör begränsas till vad som är rimligt för att tillgodose rättighetshavarnas berättigade intresse av att tjänsterna inte i praktiken blir en gränsöverskridande tillgång till material och en uppluckring av den s.k. territorialitetsprincipen. Regeringen verkar för lösningar som inte fördyrar för konsumenterna. Tjänsteleverantörerna bör däremot ha rätt att fordra in vissa uppgifter från konsumenterna för att dessa ska kunna få tjänsten i ett annat land, t.ex. att de ska lämna vissa uppgifter eller intyga ett visst förhållande.

De administrativa bördorna och kostnaderna för samtliga berörda bör begränsas så mycket som möjligt. I linje med det bör Sverige i första hand verka för en så enkel och förutsebar förordning som möjligt.

Det kan accepteras att förordningen träffar redan ingångna avtal, bl.a. eftersom det annars kan ta väldigt lång tid innan förordningen får någon egentlig praktisk betydelse.

Förordningen bör i så liten utsträckning som möjligt hindra frivilliga portabilitetslösningar.

När det gäller övergångsperioden mellan att förordningen publiceras till dess den börjar tillämpas har regeringen verkat för att den ska vara längre än de ursprungligen föreslagna sex månaderna, helst 24 månader, bl.a. för att ge berörda parter möjlighet att anpassa tekniska system och vid behov omförhandla avtal. I kompromissförslaget är övergångsperioden 12 månader, vilket regeringen anser att Sverige bör acceptera.

Hemmedlemsstat och tillfällig närvarande

De frågor som främst varit föremål för diskussioner under förhandlingarna gäller definitionen och kontrollen av en abonnents hemmedlemsstat samt vad som ska avses med "tillfällig närvarande". Dessa frågor är viktiga för att beskriva när portabilitet ska komma i fråga enligt förordningen.

I kompromissförslaget definieras begreppet hemmedlemsstat tydligare än i kommissionens ursprungsförslag. Till detta har lagts bestämmelser om att tjänsteleverantören måste kontrollera hemmedlemsstaten genom effektiva (men rimliga) medel och vilka åtgärder tjänsteleverantören kan använda sig av för att uppfylla den skyldigheten. Rättighetshavarna och tjänsteleverantören ska dock kunna avtala om hur kontrollen ska ske och rättighetshavarna har också möjlighet att efterge kravet på kontroll. Den föreslagna regleringen bedöms i tillräcklig utsträckning respektera avtalsfriheten och begränsa förordningens inverkan på den territoriella licensieringen. Den uppställer rimliga krav på tjänsteleverantörer och konsumenter. Sverige bör därför kunna godta en lösning i linje med det förslaget.

När det gäller frågan om tillfällig närvaro, dvs. under hur lång tid en konsument ska kunna ha tillgång till hemlandstjänsten i ett annat land har i huvudsak tre definitioner diskuterats. Ett förslag har varit att definiera den tillfälliga närvaron som en viss bestämd kortare tid, angiven i dagar. Förhandlingsläget har dock varit sådant att det alternativet inte sett ut att få nödvändigt stöd. De två andra alternativ som har diskuterats har varit kommissionens definition, dvs. varje vistelse av en abonnent i en annan medlemsstat än

hemmedlemsstaten, eller en definition i vilket läggs till att perioden ska vara "kort och övergående" eller någon liknande kvalifikation, utan att närmare ange någon särskild tid.

Regeringen har i första hand förordat kommissionens definition av "tillfälligt närvarande". Förslaget är visserligen det som medför det största ingreppet i avtalsfriheten, men inget av förslagen bedöms i grunden försämra möjligheterna till sådan territoriell licensiering som är norm på många områden. Också i övrigt torde den påverkan som förslaget kan få på avtalsmarknaden bli relativt begränsad. Regeringen har bedömt att det är den lösning som ger konsumenterna bäst förutsättningar till portabilitet och den skapar tydliga rättigheter och skyldigheter för inblandade parter. Det har också bedömts vara det alternativ som är mest proportionellt när det gäller kontroll, administrativ uppföljning och övervakning. Enligt den med näringsutskottet förankrade handlingslinjen kan dock Sverige även godta en lösning där den tillfälliga vistelsen anges som "kort och övergående" eller liknande. Desamma gäller för en lösning med en viss bestämd tid, om en sådan mot förmodan skulle få majoritetens stöd.

I kompromissförslaget definieras "tillfälligt närvarande" som en abonnents vistelse i en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten, under en begränsad tidsperiod. Sverige bör ställa sig bakom definitionen.

Europaparlamentets inställning

Det är inte känt vilken inställning Europaparlamentet har till kommissionens förslag. Förslaget behandlas i Europaparlamentets utskott för rättsliga frågor (JURI), med utskottet för inre marknaden och konsumentskydd (IMCO) som associerande utskott enligt artikel 54 i parlamentets arbetsordning.

Förslaget

Se faktagromemorian.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Förordningens bestämmelser blir direkt tillämpliga i Sverige. Några författningsändringar för att regleringen ska bli gällande i Sverige krävs alltså inte. Någon nationell lagstiftning som tar sikte på gränsöverskridande portabilitet finns inte. Bestämmelser om upphovsrätt och vissa upphovsrätten närstående rättigheter finns främst i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Någon anpassning eller komplettering av den lagen eller annan svensk lagstiftning förutses i nuläget inte.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget påverkar inte EU:s budget och väntas inte heller påverka statsbudgeten.